

Tapte ankesak om Legelisten

Legeforeningen fikk ikke støtte for sitt syn om nettstedet Legelisten i Borgarting lagmannsrett, men slipper å betale saksomkostninger på grunn av tvil, skriver Dagens Medisin.

I 2019 gikk Legeforeningen til sak mot staten, etter et vedtak i Personvernemda. Foreningen mener at helsepersonell bør kunne reservere seg mot at det legges ut vurderinger av dem på nettstedet Legelisten.no. Men foreningen fikk ikke støtte for sitt syn i Oslo tingrett, og ble idømt å betale for statens saksomkostninger. Foreningen anket dommen.

Nå har Borgarting lagmannsrett behandlet saken. Dommen viser at Staten ved Personvernemda vinner saken.

Lagmannsretten finner at Legelisten og pasienters ytringsfrihet og interesse av publiseringene veier tyngre enn helsepersonells interesser og rett til privatliv.

Legeforeningen unntas imidlertid fra å måtte betale saksomkostninger. Retten viser til at saken har prinsipielle sider og at den gjelder et område som i begrenset utstrekning har vært behandlet av norske domstoler tidligere.

«Avgjørelsen har virkninger for mange. Lagmannsretten har vært noe i tvil», heter det i dommen som ble avsagt 5. februar.

Tvilen i saken «skyldes i første rekke at det er konstatert mangler i oppfølgingen av kontrollrutinene», skriver retten. En samlet vurdering gjør derfor at Legeforeningen fritas for ansvaret for å betale saksomkostninger.

Leder Nils Kristian Klev i Allmennlegeforeningen er skuffet over dommen fra Lagmannsretten:

– Vi mener at det å være lege ikke kan likestilles med å drive kjøp og salg. Leger er ikke rene serviceytere, men forvalter også samfunnets interesser. Det å ta viktige avgjørelser om sykmeldinger og medisiner blir vanskeligere når du risikerer å henges ut og utsettes for press på nettet.

– Det er fint å se at retten problematiserer innholdet på Legelisten. Når vi ikke dømmes til å betale saksomkostninger viser dette at det er en prinsipiell og viktig sak.

Legeforeningen har hevdet at Legelistens publisering av anonyme vurderinger er i strid med EUs personvernforordning (GDPR) når helsepersonell ikke har en generell reservasjonsrett.

Legelisten har gitt helsepersonell mulighet til å reservere seg under spesielle omstendigheter. I desember 2019 oppga Legelisten at 41 personer hadde fått reservere seg. Dette har blant annet blitt gitt i tilfeller hvor barn har blitt mobbet som følge av vurderinger på siden. Selskapet gir imidlertid ingen generell rett til å motsette seg omtale.

Lagmannsretten viser til at Legelisten publiserer vurderinger om blant annet tilgjengelighet, kommunikasjonsmåte og tidsbruk.

Retten mener at det er sannsynlig at mange brukere mener at vurderingene på siden kan gi nyttig informasjon, for eksempel for dem som skal velge ny fastlege.

Det påpekes i dommen at det er vanskelig for pasienter å innhente denne typen vurderinger på andre måter, og at det ikke er sannsynlig at brukerne av nettstedet ville dele sine vurderinger hvis de ikke kunne være anonyme.

Lagmannsretten viser også til at Legelisten har laget kontrollordninger, for eksempel for å hindre at ytringer fra personer er vurderinger om helsepersonell vedkommende ikke er pasient hos.

Lagmannsretten vurderer også personvernulempene med publiseringene på Legelisten, og påpeker blant annet at omtale kan oppleves som belastende for helsepersonell, ettersom den er lett tilgjengelig via nettsøk.

Retten legger imidlertid vekt på at vurderingene som publiseres gjelder yrkesutøvelse og skriver at «negative kommentarer i slike tilfeller rammer mindre hardt enn hva personopplysninger av mer følsom art ville ha gjort, f.eks. ved omtale av privatliv og familieliv.»

Retten viser til at selskapet har kontrollmekanismer, blant annet at vurderinger leses gjennom av en moderator. Men også at eksempler viser at oppfølgingen av kontrollordningene ikke alltid er tilstrekkelig.

Helsepersonells offentlige rolle trekkes frem i dommen, og at «ikke minst fastlegene har oppgaver knyttet til forvaltning av offentlige velferdsgoder».

Derfor er retten enig med flertallet i Personvernemda om at «personverninteressen i noen grad må vike for allmennhetens interesse i å finne informasjon om helsepersonellet.»

Retten mener at et avgjørende moment er at pasienter har lovfestet rett til valg av behandler. Retten viser til at det er få andre kilder til slik informasjon som deles på nettstedet.

Retten viser til ytringsfriheten og skriver: «Etter lagmannsrettens oppfatning skal det en god del til for å nekte formidling av subjektive vurderinger av helsepersonell som er omfattet av lovfestet valgrett for pasienter, og der publiseringen skjer innenfor forsvarlige kontrollordninger mv. i tråd med Personvernforordningen.»

Ankefristen er én måned fra dagen avgjørelsen ble gjort kjent.

Antibiotikabruken redusert med over 30 prosent

Ferske tall Apotekforeningen har hentet inn viser at bruken av antibiotika i befolkningen er redusert med 33 prosent siden 2012.

– Et imponerende krafttak, mener fagdirektør Hanne Andresen.

I regjeringens nasjonale strategi mot antibiotikaresistens ble det satt et ambisiøst mål om at antibiotikabruken i befolkningen skulle reduseres med 30 prosent målt pr 1000 innbygger fra 2012 til 2020.

Nå viser tall fra Farmaloggs legemiddelstatistikk at dette målet er nådd med god margin.

Apotekforeningen har sett på tallene for alt salg av antibiotika[i] fra alle landets apotek i perioden 2012 til 2020. De viser at det på landsbasis i fjor ble brukt 33 prosent

Foto: Byfmgnes.

færre doser antibiotika pr 1000 innbygger enn i 2012.

– Dette er en veldig gledelig utvikling, og viser at helsetjenesten har tatt et krafttak for å redusere bruken. Utviklingen er positiv i både primær- og spesialisthelsetjenesten, men det ser ut til å være primærhelsetjenesten og fastlegene som har tatt det største løftet, sier Hanne Andresen i Apotekforeningen.

I apotekene i primærhelsetjenesten er nedgangen på over 34 prosent, mens den er på 23 prosent i sykehusapotekene. En stor del av antibiotika som omsettes fra sykehusapotekene, brukes av sykehusene.

– At helsetjenesten har lyktes med denne kraftige reduksjonen i bruk av antibiotika er svært viktig i kampen mot antibiotikaresistens. Utviklingen av resistente bakterier er sett på som vår tids største helseutfordring. Uten effektive antibiotika vil behandling av mange sykdommer kunne bli satt mange tiår tilbake i tid, sier Andresen.

Hun tror både leger, annet helsepersonell og befolkningen har fått et mye mer bevisst forhold til faren for resistensutvikling. Da er det lettere å droppe antibiotika for å behandle ukompliserte infeksjoner som går over av seg selv.

Det var en jevn nedgang i bruken av antibiotika fra 2012 til 2018. I 2019 var det imidlertid en liten økning fra året før. Denne økningen er imidlertid mer enn kompensert i fjor, da det var en rekordstor nedgang på hele 14 prosent fra 2019. Det er tidligere vist at antibiotikabruken falt dramatisk våren 2020, som følge av de strenge smitteverntiltakene som ble innført. Denne nedgangen har holdt seg utover i året.

– All ære til arbeidet som er gjort for å redusere antibiotikabruken, men uten de strenge smitteverntiltakene vi opplevde i fjor, er det ikke sikkert vi hadde kommet helt i mål. Det er vanskelig å se noe positivt med koronapandemien, men den har nok i det minste bidratt til færre infeksjonssykdommer og mindre bruk av antibiotika, avslutter Andresen.

Tallene viser at det er små forskjeller mellom fylkene, men reduksjonen er aller størst i Oslo, med 37 prosent. De eneste

fylkene som ikke har nådd målet om 30 prosent reduksjon er Troms og Finnmark og Vestfold og Telemark. Men med 29 prosent reduksjon i begge fylker, er de ikke langt unna målet.

Periodontitt knyttes til covid-19-komplikasjoner

Covid-19-pasienter har minst tre ganger større sannsynlighet for å oppleve komplikasjoner hvis de også har tannkjøtt-sykdom, ifølge en ny studie publisert i Journal of Clinical Periodontology, som utgis av European Federation of Periodontology (EFP).

Over 500 pasienter med covid-19 har deltatt i studien, som viser at pasienter med periodontitt hadde 3,5 ganger økt sannsynlighet for å bli lagt inn for intensivbehandling, 4,5 ganger økt sannsynlighet for å trenge ventilator og nesten ni ganger økt sannsynlighet for å dø, sammenlignet med de uten tannkjøtt-sykdom.

Blodmarkører som indikerer betennelse i kroppen var signifikant høyere hos covid-19-pasienter som hadde tannkjøtt-sykdom sammenlignet med de som ikke hadde det, noe som antyder at betennelse kan forklare den økte komplikasjonsraten.

«Resultatene av studien antyder at betennelser i munnhulen kan medføre at koronaviruset blir mer aggressivt,» uttaler professor Lior Shapira, president for EFP, i en pressemelding fra foreningen. «Oppfølging av munnhygiene bør være en del av helseanbefalingene for å redusere risikoen for alvorlig covid-19-sykdom.»

Periodontitt, en alvorlig form for tannkjøtt-sykdom, rammer opptil halvparten av alle voksne over hele verden. Periodontitt forårsaker betennelse i tannkjøttet, og hvis det ikke blir behandlet, kan betennelsen spre seg videre til andre deler av kroppen.

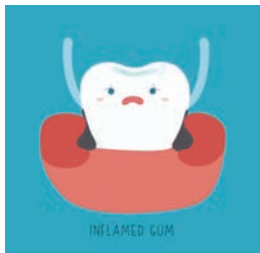

Foto: Vaynages.

Covid-19 er assosiert med en inflammatorisk respons som kan være dødelig. Denne studien undersøkte sammenhengen mellom periodontitt og covid-19-komplikasjoner.

Les hele pressemeldingen på www.efp.org

REFERANSER

1. Marouf N, Cai W, Said KN, et al. Association between periodontitis and severity of COVID-19 infection: a case-control study. J Clin Periodontol. 2021. doi:10.1111/jcpe.13435.
2. Nazir MA. Prevalence of periodontal disease, its association with systemic diseases and prevention. Int J Health Sci. 2017;11:72–80.
3. Gomes-Filho IS, da Cruz SS, Trindade SC, et al. Periodontitis and respiratory diseases: A systematic review with meta-analysis. Oral Dis. 2020;26:439–446.

Krever reelle lønnsforhandlinger

– Vi skal ha et ansvarlig lønnsoppgjør. Samtidig er det rom for lokal fleksibilitet og reallønnsvekst i år, sa Akademikernes leder Kari Sollien under møtet i regjeringens kontaktutvalg i februar.

Statsminister Erna Solberg møtte partene i arbeidslivet for å diskutere årets lønnsoppgjør. Utfordringene som følger pandemien, fikk naturlig nok oppmerksomhet under møtet.

– Pandemien viser hvor avhengig samfunnet er av en godt fungerende og kompetent offentlig sektor. Når vi ser utviklingen i andre land er ikke dette en selvfølge, sa Sollien.

Pandemien gjør at prognosene for den økonomiske utviklingen er preget av stor usikkerhet før årets oppgjør. Mens noen bransjer i praksis er stengt ned under pandemien, går andre næringer og virksomheter bra og har økonomisk handlingsrom.

Sollien mener behovene til offentlig sektor må ligge til grunn for oppgjøret, og viste til at både statlige etater og kommuner strever med å rekruttere og beholde medarbeidere med høy kompetanse.

– Lønnsoppgjørene skal bidra til å sikre de gode fagmiljøene det offentlige trenger for å levere gode tjenester til innbyggere og næringsliv. Dette behovet opphører ikke under en pandemi. Vi forventer derfor reelle forhandlinger i årets oppgjør, sa hun.